

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΠΤΕ 60 - ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ - Α' Θεματική

(Απαντήσεις από: κ. Τριανταφυλλιά Ευθυμιάδου, Νηπιαγωγό, Ms of Arts (Linguistics & Phonetics) και τον κ. Νικόλαο Ουδατζή, Νηπιαγωγό, Ms στις Επιστήμες της Αγωγής)

Ερώτημα 1

Αφορμή: Κατά τη διάρκεια του πρωινού διαλείμματος τα παιδιά ζωγράρισαν με τέμπρες σαλίγκαρους στα πλακάκια της αυλής, μετά από σχετική αναφορά εντός αίθουσας από νήπιο με αφορμή τις επερχόμενες βροχές. Ιδιαίτερα προσφιλές το θέμα, καθημερινά ζωγράφιζαν σαλίγκαρους που "περίμεναν τη βροχή". Όταν έβρεξε οι τελευταίοι χρονικά σαλίγκαροι έσβησαν. Η εξέλιξη που προήλθε από τη βροχή προκάλεσε το ενδιαφέρον των παιδιών, στο διάλειμμα και διατύπωσαν ερωτήσεις και απορίες ("γιατί κυρία η βροχή έσβησε το σαλίγκαρο;", "που πήγε ο σαλίγκαρος;", "γιατί δεν έσβησαν όλοι;").

Στόχοι:

- να κατανοήσουν την ικανότητα του νερού να διαλύει κάποια αντικείμενα και άλλα όχι
- να κάνουν παρατηρήσεις σχετικά με τη διαλυτότητα υλικών και αντικειμένων στο νερό, διατυπώνοντας ερωτήματα και κάνοντας υποθέσεις και συσχετίσεις
- να ταξινομήσουν τα υλικά που τους δίνονται σύμφωνα με τη διαλυτότητά τους

Υλικά: διαφανή υλικά ποτηράκια, ξύδι, αλάτι, φασόλια, κουμπιά, καρφάκια, αλεύρι και μπογιές

Περιγραφή Δραστηριότητας: τους παρουσιάζονται τα υλικά, τα περιεργάζονται με όλες τους τις αισθήσεις και η νηπιαγωγός τα καλεί να τα παρατηρήσουν, να τα αγγίξουν. Τα νήπια σχολιάζουν και περιγράφουν την αφή των αντικειμένων και τα χαρακτηριστικά τους. Η νηπιαγωγός τα καλεί να προβούν σε προβλέψεις/υποθέσεις περί της διαλυτότητας των αντικειμένων και να τα χωρίσουν/ταξινομήσουν σε διαλυτά και μη. Κατά συνέπεια διαμορφώνεται από το τμήμα του υλικού μια αρχική κατηγοριοποίηση σε διαλυτά και μη, η οποία αποτελεί την αρχική πρόβλεψη και επ' αυτής θα γίνει ο τελικός έλεγχος και η διατύπωση γενίκευσης. (Τα νήπια ανταπτύσσουν μεταγνωστικές δεξιότητες, διατυπώνοντας υποθέσεις, ελέγχοντας αρχικά νοητικά την πορεία των υποθέσεων και προβαίνοντας τελικά σε επιβεβαίωση

ή διάψευση. Οικοδομούνται νοητικά σχήματα για τη διαλυτότητα και μη των αντικειμένων, με στόχο τη διατύπωση γενικών προτάσεων)

Πειραματισμός: Τα νήπια χωρίζονται σε ομάδες πειραματισμού (με παρέμβαση της νηπιαγωγού και κριτήριο την επιθυμία πειραματισμού κάθε παιδιού με συγκεκριμένο υλικό) και διαδοχικά περνούν από τα τραπέζια με τα διαφορετικά χωρισμένα υλικά. Κάθε ομάδα καταγράφει (με όποιο τρόπο μπορεί) σε ένα πίνακα διπλής εισόδου τη διαλυτότητα ή μη του υλικού που συναντά σε κάθε τραπέζι. Αφού περάσουν απ' όλα τα τραπέζια κάθε ομάδα παρουσιάζει στην ολομέλεια της τάξης το αποτέλεσμα της καταγραφής της, διατυπώνονται διαφωνίες και εντοπίζονται από τα ίδια τα νήπια τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των αντικειμένων που τα κατατάσσουν σε διαλυτά ή μη. Στόχος είναι η τελική καταγραφή, αφού συζητηθούν οι διαφορετικές απόψεις, τα παιδιά να καταλήξουν σε μια κοινή καταγραφή. Όπου υπάρχει διαφορετική πρόταση περί διαλυτότητας υλικού (π.χ. φασόλια), πραγματοποιείται πειραματισμός στην ολομέλεια, ώστε να προκληθεί νοητική σύγχυση αρχικά και εξισορρόπηση σύμφωνα με τον Piaget).

Γενικεύση: Έχοντας καταλήξει στην τελική καταγραφή των αντικειμένων ως προς τη διαλυτότητά τους, η νηπιαγωγός με ερωτήσεις τα οδηγεί σε διατύπωση γενικών προτάσεων για τα χαρακτηριστικά και τις ιδιότητες των αντικειμένων που διαλύονται και μη. *(Ο έλεγχος της τελικής πρότασης/γενίκευσης συγκρίνεται με την αρχική τους πρόβλεψη/υπόθεση, ωθώντας τα νήπια μέσα από ανακαλυπτική/εξερευνητική μέθοδο μάθησης (Bruner) στην οικοδόμηση νέων εννοιών, "διαλυτότητα αντικειμένων" με το νερό).*

Αξιολόγηση: Αξιολογήσαμε τη διαδικασία (δυναμική αξιολόγηση Vygotsky) κάθε παιδιού ως προς την επίτευξη του μαθησιακού στόχου (διαλυτότητα αντικειμένων με τη βροχή). Σε περιπτώσεις παιδιών που δεν κατάφεραν να κατανοήσουν την έννοια της διαλυτότητας, δημιουργήσαμε εξατομικευμένη διδασκαλία, μεταβάλλοντας τον πειραματισμό ως προς τα υλικά και ακολουθώντας διαφορετική μεθοδολογική προσέγγιση. Έτσι, παραδείγματος χάρη, αντί για το ξύδι, χρησιμοποιήσαμε κρασί και πορτοκαλάδα. Ένα άλλο παιδί δεν κατάφερε να διατυπώσει αρχική υπόθεση, αλλά και να ακολουθήσει μια νοητική/αφαιρετική διαδρομή μέχρι τον έλεγχό της. Σε αυτή την περίπτωση ακολουθήσαμε μοντέλο εξατομικευμένης και πάλι, λειτουργώντας οι ίδιοι ως πρότυπο μάθησης. Με έκφωνη σκέψη και πρότυπο εμάς, οδηγήσαμε το νήπιο στην υιοθέτηση των σταδίων σκέψης μας και διατύπωσης υποθέσεων μέχρι τον τελικό τους έλεγχο και τη γενίκευση.

Ερώτημα 2^ο

Επειδή είναι τέλος της χρονιάς, τα νήπια είναι σε θέση να ταξινομούν, να διατυπώνουν υποθέσεις, να χειρίζονται διάφορα υλικά. Προτείνουν να παρουσιάσουν το έργο "Χιονάτη και οι 7 νάνοι" για τη λήξη της σχολικής χρονιάς.

Α) Γραφή: Τα παιδιά χωρίζονται σε ομάδες για τη δημιουργία αφίσας, προσκλήσεων και προγράμματος παράστασης. Δημιουργία αφίσας για την παράσταση. Καταγράφουν τον τίτλο, τον τόπο, το χώρο και την ώρα της παράστασης. Στις προσκλήσεις, καλούν τους γονείς και τους φίλους τους, γράφοντας και αυτή η ομάδα τα ίδια στοιχεία με την ομάδα της αφίσας, καθώς επίσης και τα ονόματα των πρωταγωνιστών. Τα παιδιά του προγράμματος γράφουν μια μικρή περίληψη (όπως μπορούν) για το έργο και σε κάθε σκηνή δίνουν στοιχεία της πλοκής του έργου.

Β) Εικαστικά: Αποφασίζουν να κατασκευάσουν τη Χιονάτη και τους 7 νάνους από χαρτί του μέτρου, που θα αποτελέσει το backdrop της θεατρικής σκηνής. Εξοικειωμένα με διαφορετικές τεχνικές ζωγραφικής και με υλικά, αποφασίζουν να χωριστούν σε ομάδες με βάση την τεχνική και το υλικό που επιθυμούν. Μια από τις ομάδες βρέχει το χαρτί με σφουγγάρι και κάνει χρωματιστές κηλίδες με τέμπρα, κάποια άλλη ζωγραφίζει με τέμπρα που έχει αναμειχθεί με άμμο ώστε να γίνει ανάγλυφο το αποτέλεσμα, κάποια άλλη ζωγραφίζει τεχνική του τυπώματος με καπάκια, κάποια άλλη ζωγραφίζει με κιμωλία και λάδι, κάποια άλλη χρησιμοποιώντας καλαμάκι κλπ.

Γ) Μαθηματικά: Αποφασίζουν να φτιάξουν σκούφους για τους νάνους της παράστασης. Για τους 7 νάνους/νήπια της παράστασης μετρούν με διαφορετικά υλικά (κορδόνι, νήμα, μεζούρα, δάχτυλα) την περίμετρο του κεφαλιού τους. Τη μέτρηση τη μεταφέρουν σε χαρτόνι, απ' το οποίο κάθε ομάδα θα κατασκευάσει με διαφορετικά υλικά το σκούφου κάθε νάνου.

Ερώτημα 3^ο

1	Γ
2	Α
3	Γ
4	Β
5	Δ
6	Δ
7	Β
8	Δ
9	Δ
10	Β
11	Α

12	Β
13	Β
14	Α
15	Α
16	Γ
17	Α
18	Γ
19	Α
20	Α
21	Δ
22	Δ
23	Γ
24	Α
25	Δ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΠΕ 60 - ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ - Β' Θεματική

(Απαντήσεις από: κ. Τριανταφυλλιά Ευθυμιάδου, Νηπιαγωγό, Ms of Arts (Linguistics & Phonetics) και τον κ. Νικόλαο Ουδατζή, Νηπιαγωγό, Ms στις Επιστήμες της Αγωγής)

Ερώτημα 1^ο

Α. να συγκρίνετε μεταξύ τους αυτές τις τρεις διαφορετικές μορφές διδακτικής προσέγγισης της γνώσης στο νηπιαγωγείο

Α. Ως προς την οργάνωση της γνώσης

Ενιαία Συγκεντρωτική Διδασκαλία: Διακριτά Γνωστικά αντικείμενα

Διαθεματική προσέγγιση: Καταργεί τα διακριτά μαθήματα

Project: Πρωθυμμένη διαθεματικότητα

Β. Ως προς το Θεματικό Πλαίσιο

Ε.Σ.Δ.: μπιχεβιορισμός + Piaget

Δ.Π.+Project: Δομητισμός (Piaget) + Ανακαλυπτική - Εξερευνητική & Σπειροειδή (Bruner) + Κοινωνιογνωστική (Vygotsky)

Γ. Ως προς τη διαδικασία μάθησης

Ε.Σ.Δ.: διαδικασίες μάθησης συγκεκριμένες, προεπιλεγμένες, ταυτόσημες γνώσεις και διαδικασίες για όλα τα νήπια - Κεντρικός/καθοριστικός ρόλος του/της νηπιαγωγού

Δ.Π.+Project: Ανοικτές και ευέλικτες διαδικασίες μάθησης, λαμβάνοντας υπόψη τα ενδιαφέροντα των παιδιών (Piaget + Gardner) - Συντονιστικός/υποστηρικτικός ρόλος νηπιαγωγού. Τα νήπια πρωταγωνιστές και ενεργούν στην οικοδόμηση/εξερεύνηση της γνώσης

Δ. Ως προς τους στόχους

Ε.Σ.Δ.: επιλογή τους από νηπιαγωγό, αξιολογικά και ιεραρχικά με έμφαση στο αποτέλεσμα και όχι στη διαδικασία

Δ.Π.: επιλογή από νηπιαγωγό με κριτήριο τις προϋπάρχουσες γνώσεις και εμπειρίες των νηπίων

Project: επιλογή τους από τα παιδιά. Έμφαση στη διαδικασία. Οι μαθησιακές επιδιώξεις διαπιστώνονται με την ολοκλήρωση του σχεδίου εργασίας

Ε. Ως προς την εργασία σε ομάδα

Ε.Σ.Δ.: υλοποίηση δραστηριότητας από την ολομέλεια της τάξης, δίχως να λαμβάνεται υπόψη η ετερογένεια του μαθητικού δυναμικού

Δ.Π.: Ομαδοσυνεργατική για την επίτευξη μιας συγκεκριμένης μαθησιακής επιδίωξης - αξιοποίηση ετερογένειας

Project: Στοχευμένη ομαδοσυνεργατική με feedback στην ολομέλεια της τάξης - αξιοποίηση ετερογένειας

Στ. Ως προς το μαθησιακό περιβάλλον

Ε.Σ.Δ.: Περιοριστικός μαθησιακός ρόλος των "γωνιών", διαμορφωμένων από νηπιαγωγό

Δ.Π.+ Project: Νήπια καθορίζουν και διαμορφώνουν γωνιές με δυνατότητα αναπροσαρμογής τους ανάλογα προς τη μαθησιακή διαδικασία

Ζ. Ως προς αξιολόγηση

Ε.Σ.Δ.: Αποκλειστικά αξιολόγηση των προεπιλεγμένων μαθησιακών στόχων

Δ.Π.+ Project: Έμφαση στην αξιολόγηση διαδικασίας (δυναμική αξιολόγηση Vygotsky), "Αυθεντική αξιολόγηση", Εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης.

Η. Ως προς τους γονείς

Ε.Σ.Δ.: Γονείς "Θεατές" παιδαγωγικών και εκπαιδευτικών δρώμενων με περιορισμένη συμμετοχή

Δ.Π.+ Project: Ενεργή εμπλοκή/συμμετοχή γονέων σ' όλη τη μαθησιακή διαδικασία, εντός και εκτός σχολικού περιβάλλοντος

Θ. Ως προς το ρόλο του/της νηπιαγωγού

Ε.Σ.Δ.: Αποφασιστικός και κεντρικός ο ρόλος του/της

Δ.Π.+ Project: Συντονιστικός/υποστηρικτικός

Β) να ασκήσετε κριτική σε καθεμιά απ' αυτές

Ενιαία Συγκεντρωτική Διδασκαλία: ακολουθούσε ένα μοντέλο δασκαλοκεντρικό με ενιαία μέθοδο διδασκαλίας και μηχανιστικές διαδικασίες, δίχως να λαμβάνει υπόψη τα ιδιαίτερα ενδιαφέροντα των παιδιών και τη σημασία της εξερευνητικής/ανακαλυπτικής μεθόδου ως διαδικασία ενεργούς εμπλοκής των παιδιών. Βασισμένη κυρίως σε μπιχεβιοριστικές μαθησιακές θεωρίες, ακολούθησε το πνεύμα της εκπαίδευσης δίχως διαφοροποιήσεις, αλλά ομογενοποιημένα. Απέδωσε σημαντικά κατά τα τελευταία 50 χρόνια της προσχολικής αγωγής, ωστόσο "ξεπεράστηκε" από τις νέες διδακτικές προσεγγίσεις.

Δ.Π. + Project: Λαμβάνοντας υπόψη τα πορίσματα της παιδαγωγικής, της αναπτυξιακής ψυχολογίας, δίνουν κεντρικό βάρος στην ενεργοποίηση των μαθητών στην οικοδόμηση της γνώσης, στην ανάπτυξη των προ-εννοιών, στην

ανακαλυπτική/εξερευνητική διαδικασία μάθησης. Κινητοποιώντας το ενδιαφέρον των παιδιών, αποκτούν κίνητρα μάθησης και επίδοσης, διαμορφώνουν θετική αυτοεκτίμηση και αυτοπεποίθηση, ελαχιστοποιώντας τις πιθανότητες σχολικής αποτυχίας. Ο ρόλος της νηπιαγωγού είναι περισσότερο συντονιστικός και υποστηρικτικός. Τέλος η αξιολόγηση γίνεται ατομικά για κάθε μαθητή ως προς τη διαδικασία και την προσωπική του πρόοδο σε σχέση με το παρελθόν, εγκαταλείποντας το παλαιότερο μοντέλο μια γενικεύουσας διάθεσης αξιολόγησης του καθενός ως προ το αναμενόμενο μέσο όρο επίδοσης.

Ερώτημα 2^ο

A. Συνεργασία γονέων και νηπιαγωγείου - Εντοπισμός προβλημάτων

1. διαφορά στόχων, ρόλου, μεθόδου, λειτουργίας
2. διαφορετικό μορφωτικό κεφάλαιο, κουλτούρα, ήθη, αξίες, προσδοκίες, πολιτισμικά χαρακτηριστικά, γλώσσα
3. αδυναμία εκατέρωθεν προσδιορισμού της ανάγκης γεφύρωσης των 2 περιβαλλόντων (αντίρροπες παιδαγωγικές συμβολές)
4. απουσία θεσμοθετημένων διαδικασιών έως πρόσφατα εμπλοκής/συμμετοχής των γονέων στην εκπαιδευτική διαδικασία
5. ελλιπής ενημέρωση εκατέρωθεν και μεταβίβαση σημαντικών πληροφοριών στην αναπτυξιακή πορεία του νηπίου
6. εισαγωγή διαπολιτισμικών αρχών εκπαίδευσης στο πλαίσιο της πολυπολιτισμικότητας της σχολικής τάξης κατ' αντιστοιχία με τα κοινωνικά δεδομένα

B. Συνεργασία συναδέλφων - Εντοπισμός προβλημάτων

1. έλλειψη χρόνου ανταλλαγής παιδαγωγικών απόψεων γενικών και ειδικών
2. διαφορετική παιδαγωγική αντίληψη λόγω: της διαφοροποιημένης παιδαγωγικής κατάρτισης, της διαφορετικής προσωπικής θεωρίας, της διαφορετικής θέασης της προσχολικής αγωγής ως βαθμίδας της εκπαίδευσης
3. απουσία προηγούμενης εμπειρίας συλλογικής εργασίας σε επίπεδο σπουδών
4. διαφορά ηλικίας και δομικών χαρακτηριστικών προσωπικότητας και παιδαγωγικής αντίληψης
5. ελλιπής συνεργασία μεταξύ νηπιαγωγών και δασκάλων εξαιτίας της μη θεσμοποίησης της υποχρεωτικότητας της προσχολικής αγωγής έως προσφάτως

Γ. Προτεινόμενες Λύσεις

1. Σε επίπεδο συνεργασίας νηπιαγωγών και οικογένειας

A. ευκαιρίες επικοινωνίας και ανταλλαγής απόψεων, γνώσεων, προσδοκιών με γνώμονα το νήπιο σε τακτά χρονικά διαστήματα

B. καθορισμός δικαιωμάτων και ευθυνών των 2 εταίρων, διευκρίνιση ρόλων, διαδικασιών και κοινών λογοδοσιών και συναπόφαση κοινής παιδαγωγικής στρατηγικής

Γ. ανάδειξη της σημασίας συμμετοχής των γονέων στην καθημερινότητα της σχολικής δράσης μέσα από ρεαλιστικές πρακτικές (Σχέδια δράσης, εκπαιδευτικές επισκέψεις κ.α.)

Δ. εισαγωγή διαπολιτισμικών αξιών και πρακτικών για την ενεργοποίηση και συμμετοχή μειονοτικών πληθυσμιακών ομάδων

2. Σε επίπεδο συναδέλφων

A. καθιέρωση τακτικών συναντήσεων, αλληλοτροφοδότησης, ανταλλαγής παιδαγωγικών απόψεων, επίλυσης ερωτήσεων και κοινών προβλημάτων

B. κοινός προσδιορισμός εκπαιδευτικών στόχων συμβατών με το Α.Π.

Γ. επίδειξη διάθεσης για συνεργασία, κατανόηση, παραμερισμό ατομικών προτεραιοτήτων, ελέγχου της προσωπικής θεωρίας

Ερώτημα 3^ο

1	B
2	Γ
3	B
4	Γ
5	Γ
6	Δ
7	A
8	Γ
9	Δ
10	B
11	Δ
12	Δ
13	Δ
14	Γ
15	Δ
16	Δ
17	Δ
18	A
19	Δ
20	B
21	Δ

22	Β
23	Γ
24	Γ
25	Γ